

Автор: Піддячий Микола Іванович – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу STEM-освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, член-кореспондент Міжнародної Слов'янської Академії освіти імені Яна-Амоса Коменського.

«Зерно благородної культури взаємодіючи із розумом, землею, водою, повітрям і теплом у процесі розвитку дає продукт для забезпечення «домінуючого начала» у вимірах і просторах доступних для життя. Якщо ж воно лежить у діамантах, золоті, нафті і газі, то згорить дотла.

Людське єство спрямовується Творцем у височинь засобом докладання нею зусиль до розвитку духовності, людяності, сердечності і продуктивної діяльності в умовах свободи. Разом з тим є шлях для недолюдків – спокусливий, звабливий, легкий, приємний, що супроводжується гаспидом у задоволенні їхньої похоті засобом агресії, насильства, диктату та егоїстичного відношення до природи й цивілізації і веде він до забуття» – Микола Піддячий.

Розроблений доктором педагогічних наук, професором Піддячим Миколою Івановичем термін «**Рашист (rashyst)**» 27 липня 2022 року розміщений у соціальній мережі Facebook та на сайті електронної бібліотеки Національної академії педагогічних наук України (URL: <https://lib.iitta.gov.ua/732038/>). Він має на меті: 1) сприяти усвідомленню українцями і світовою спільнотою небезпечності для цивілізації значної кількості осіб із деформованим єством; 2) виокремлення в узагальнюючій особистісній характеристиці росіянина небезпечних для людства складових, що означені у терміні «рашист»; 3) врахування наявності критичної маси рашистів у процесі розроблення просторів доступних для сталого розвитку, а також комунікаційної стратегії міжособистісного та цивілізаційного характеру. Для глибшого усвідомлення небезпечності цього явища світовою спільнотою та необхідності спрямування колективних зусиль і ресурсів на шляху його «ізолювання» термін перекладений на: англійську, мандаринську китайську, хінді, іспанську, французьку, арабську, бенгалі, португальську, індонезійську, урду, німецьку, польську, італійську, японську, російську мови.

Рашист (rashyst) – це особа, що є прихильником рашизму. У її єстві сформований критично низький рівень свідомості, викликаний порушенням системи загальнолюдських цінностей, внаслідок: неналежного впливу материнської школи і родини на вікових етапах розвитку; низького рівня освіти і

виховання у соціальних інституціях, спрямованих на гармонізацію психологічної сфери, соціалізацію та капіталізацію людського ресурсу в умовах реальної й прогнозованої трудової діяльності; відсутності внутрішньої потреби самовираження та самоствердження шляхом створення суспільно значущих духовних і матеріальних цінностей; системного неперервного впливу агресивно-войовничо налаштованого середовища; тривалого перебування у деградованому соціальному і культурному просторі тощо.

Підґрунтям для масштабної деформації свідомості рашистів стала багаторічна імперська авторитарно-тоталітарна система російського державно-політичного режиму створена президентом-диктатором В. Путіним та його посіпаками із підтримкою 83% населення (російська соціологічна агенція «Левада-центр» 24-30 березня 2022 р.). А саме:

1. Позбавлення самостійності росіянина і суспільства у розбудові політичної, економічної, господарської, культурної, виховної, релігійної системи та розвитку ключових життєстверджуючих діяльностей;

2. Жорстке регламентування роботи російських державних і суспільних інституцій, супроводжуване системним контролем за приватним життям росіян;

3. Поширення необ'єктивної, брехливої інформації про українців та державу Україна з метою дискредитації та формування негативного ставлення до їх росіян і світової спільноти;

4. Нав'язування росіянам політики прихованого геноциду українського народу з усіма ознаками державного тероризму засобом безпрецедентної агресивно-войовничої політики з елементами фашизму, нацизму, шовінізму, кібервійни та егоїстичного відношення до світової цивілізації;

5. Ігнорування пріоритетних цінностей демократичного світу (духовність, свідомість, моральність, почуттєвість, патріотизм, компетентність, раціональна (достатня для самозабезпечення) матеріалізація тощо) впродовж довгих десятиліть розбудови міжнародних взаємовідносин на партнерських засадах.

Вживання терміну рашист й міжнародне його поширення відбулося у результаті яскраво вираженого почуття ненависті українців до орків-росіян, що знущалися, катували та вбивали людей у процесі неспровокованої війни Росії проти України. Підтримуючи розроблену російськими ідеологами шовіністичну політику по відношенню до українців рашисти забезпечували політичний, інформаційно-пропагандистський, військовий, ресурсний і технологічний супровід задумів кремлівської владної верхівки.

Особливостями системи формування рашиста в умовах імперської авторитарно-тоталітарної системи російського державно-політичного режиму є:

1. Застосування методик і технологій деформування свідомості з метою викривлення еволюційно сформованого цивілізаційного життєвого простору;

2. Відсутність у системі всебічного розвитку особистості цивілізаційної парадигми, національної ідеї, вмотивованості, соціальної та громадсько-територіальної й патріотичної складових, спрямованих на гармонізацію ества у процесі самопізнання об'єктивної дійсності;

3. Придушення волі й пригнічення почуття свободи як складових фундаментальної характеристики особистості за її сутнісними (ключовими)

ознаками, що позбавляє здатності обирати своє буття та керувати ним відповідно до власних бажань, інтересів і цілей на основі знань об'єктивної дійсності засобом психологічної діяльності;

4. Відсутність умов для реалізації творчого потенціалу, здібностей, задатків та формування на цьому підґрунті рівнів компетентностей на етапах вікового розвитку з метою здобуття багатогранного психологічного і соціально-трудового досвіду;

5. Формування когнітивної (інтелектуальної) та операційно-технологічної (діяльнісної) складових психологічної сфери, спрямованих на вирішення небезпечних для людини і цивілізації російських імперських егоїстичних завдань;

6. Застосування алгоритму психологічної діяльності, спрямованого на розвиток якостей, що характеризують систематичне невиконання взятих на себе зобов'язань;

7. Нав'язування політики невизнання Державного суверенітету і територіальної цілісності України та держав-сусідів;

8. Готовність до здійснення курсу режиму на деукраїнізацію, демілітаризацію, денацифікацію та нейтралізацію українців;

9. Продукування політики геноциду та людиноненависницької ідеології.

Разом з тим у соціально-економічній політиці російської держави проглядається відсутність мотивації людей до освоєння й розвитку власних територій та недосконалість механізмів формування і функціонування соціально-трудового розвитку особистості, зумовленого системою координат життєвого простору людини і суспільства. Тому складності у проектуванні напрямів розвитку пов'язані, насамперед, з: вибором напряму професійної діяльності в швидкозмінних умовах життя і праці; системним підходом до організації психологічної діяльності в різних її формах та видах; об'єктивністю оцінки за працю, яка необхідна для забезпечення життєдіяльності суспільства та розвитку держави; зниженням рівня очікуваної винагороди за суспільно значущу виконану роботу; хронічним дефіцитом проектів та ресурсів для особистісного і суспільного розвитку тощо.

У створених кремлівською владою умовах життя росіян ознаками, що характеризують рашиста є:

1. Підтримка політики президента-диктатора Путіна та сприяння її реалізації і утвердженню у світі;

2. Не визнання територіальної цілісності і Незалежності України та ряду інших країн, народ яких скористався правом вибору власних шляхів розвитку, проголосивши курс на свободу і демократію;

3. Продукування людиноненависницької стратегії кремлівської влади та підтримка ідеології її «людоїдських» еліт;

Фото 1. Знак розрізнення рашиста (російсько-українська війна – 2022 рік).

4. Невиправдана агресія, насильство та вбивство мирного населення тощо.

Такі ознаки свідчать про наявність у рашистів сукупності принципів, що визначають стиль їхнього життя, передбачаючи насильство над жертвою та отримання задоволення від запланованого результату. Людство має усвідомити, що продуктивні перемовини з особами, які забезпечують егоїстичний результат ціною людського життя можливі лише з позиції сили. Разом з тим фахівці, які вивчають розвиток особистості і суспільства зазначають, що формування свідомості такого типу людей на рівні адекватного міжособистісного спілкування займе десятки років, а на рівні їхнього ества від чотирьох до семи поколінь.

Фото 2. «Зелені чоловічки», колючий дріт, фортифікаційне обладнання (російсько-українська війна – 2022 рік).

Зазначимо, що сутність росіян формувалася століттями. Їх багатовікова поведінка по відношенню до людей, суспільств і культур в історичному вимірі охарактеризована у творчості найталановитіших людей, що свідомо і сміливо заявляли про «моральні» й життєві принципи, агресивність та безкомпромісність росіян у досягненні егоїстичних інтересів будь-якою ціною. Поступова деградація значної кількості росіян у різні часи висвітлювалася видатними громадськими, культурними, політичними діячами, письменниками-класиками, філософами, політологами та поетами, зокрема: українським поетом, письменником Тарасом Шевченком; українським гетьманом Пилипом Орликом; українським поетом, журналістом, шістдесятником Василем Симоненко; українським військовим і політичним діячем Симоном Петлюрою; українським політичним діячем Степаном Бандерою; українською письменницею, поетесою Ліною Костенко; німецьким філософом Карлом Марксом; французьким письменником Луї-Фердінантом Селіном; німецьким державним і політичним діячем Отто фон Бісмарком; французьким політиком-дипломатом Шарль Талейраном; російським письменником Максимом Горьким; російським письменником, журналістом Володимиром Гіляровським; російським письменником, журналістом Володимиром Колечицьким; російським письменником, перекладачем Іваном Буніним; російським політологом, державним діячем Павлом Бородіним; російським філософом Миколою Бердяєвим; російським філософом, письменником, публіцистом Іваном Ільїним; російським поетом-народовольцем і каторжанином Петром Якубовичем; російським поетом Олександром Блоком; російським письменником Олексієм Толстим; російським письменником Михайлом Булгаковим; російським поетом Михайлом Лермонтовим; російським письменником Іваном Тургенєвим; російським письменником Федором Достоєвським; російським письменником Антоном Чеховим; російським письменником Федором Достоєвським; російським поетом Дем'яном Бідним;

російським письменником-публіцистом Іваном Шмельовим; російським поетом-публіцистом Іваном Аксаковим; Президентом України Володимиром Зеленським; Президентом України (2005-2010рр.) Віктором Ющенко; українським педагогом, науковцем, поетом та військовим Григорієм Васяновичем й іншими.

Сутність ества рашистів проявилась навіть в ігнорованні звернення предстоятеля Української Православної Церкви Московського патріархату Митрополита Онуфрія, що закликав до посиленої покаянної молитви та негайного припинення братовбивчої війни, оскільки український і російський народи вийшли із Дніпровської купелі хрещення і війна між цими народами це повторення Каїнового гріха, який по заздрості убив свого рідного брата (URL: <https://news.church.ua/2022/02/24/zvernennya-blazhennishogo-mitropolita-kijivskogo-v-sijehi-ukrajini-onufriya-virnix-ta-gromadyan-ukrajini/#2023-10-06>). Оскільки шлях розвитку від рашиста до свободолюбивого демократа довгий і тернистий, то цивілізованим суспільствам треба створити жорсткі умови та розробити механізми силового стримування і контролю з метою його успішного проходження. Це завдання на декілька поколінь, оскільки на шляху до Творця у процесі виконання життєвого призначення очищатиметься як душа, так і тіло.

На сучасному етапі рашисти не усвідомили, що є цивілізаційно-демократичний розвиваючий стиль життя та стиль існування – агресивно-войовничий. Особливістю

агресивно-войовничого стилю життя є хаотичний прихід до влади за принципами «вовчої зграї». У цьому процесі захоплення влади та її функціонування загадковою смертю помирають конкуренти пануючого режиму. Разом з тим упродовж функціонування такої влади відсутність розвиваючих принципів життя призводить до деградації спочатку найближчого оточення, а з часом і значної кількості суспільства, яким вона маніпулює. На основі сучасного сприйняття цивілізованим світом росіян

Фото 3. Розпізнавальний знак техніки для перевезення рашистів (російсько-українська війна – 2022 рік).

і держави можна констатувати, що вони знаходяться на етапі особистісної й суспільної деградації, оскільки політика кремлівського режиму призвела до дискредитації у світі народу, їх мови, паспорту, що ускладнило навіть пересування та проживання за межами російської держави. Однією із основних причин цього є дезорієнтованість рашистів у об'єктивній дійсності, стилі життя та цінностях свободолюбивого демократичного світу. Саме тому українці, за потужної підтримки демократичного світу у ході російсько-української війни, розробили й застосували силові механізми колективного захисту людей, що поділяють особистісні і цивілізаційні цінності та разом з обраною владою забезпечують розвиток визначених пріоритетів.

Враховуючи рівень загрози боротьба з рашистами є завданням цивілізованого людства, оскільки маємо нейтралізувати їхній негативний вплив на

біосферу, ноосферу та сприяти зменшенню некросфери з метою розроблення простору доступного для життя у гармонії з природою, що по суті окреслює перспективи цивілізації. Цим самим людство зменшуватиме рівень колективного егоїзму, формуючи свідомість та розвиваючи її рівні. Разом з тим маємо усвідомлювати, що рашисти є тимчасовим явищем, оскільки люди підійшли до відповідального періоду життя на планеті – пізнання самих себе й розуміння необхідності єдності світу, що дозволить перетворити гармонію сукупного духовного і інтелектуального ресурсу та його творчої енергії у вирішальний фактор еволюційного поступу цивілізації. Це зобов'язує українців та державні соціальні інституції розробити систему особистісного і суспільного розвитку в умовах вимушеної взаємодії з рашистами, з одного боку, та цивілізованим світом з другого.

Зазначимо, що рашисти та інші екстремістсько налаштовані угруповання не матимуть перспектив за умови, що людство продукуватиме ціннісний ряд з пріоритетом на духовність, сформувавши «об'єднаний силовий щит» для захисту істинних цивілізаційних цінностей. Це означає, що з метою уникнення неспровокованих агресій вищі цінності мають бути завжди домінуючими у розбудові як міжособистісних відносин, так і світових цивілізаційних, а матеріальні – лише одним із супутніх засобів їх формування. Цивілізація у боротьбі з рашистами має боротися як з наслідками діяльності агресорів, так і шляхом розроблення стратегії їх упереджувального блокування у всіх сферах життєдіяльності (громадській, культурній, господарській, економічній, політичній, військовій тощо). За запізніле реагування цивілізовані суспільства, як зараз українці, платитимуть найвищу людську ціну, супроводжувану колосальними матеріальними втратами.

Отже, настав час коли українці та світова спільнота мають системно формувати домінуючі людські якості і цінності на принципах духовності, доброчесності, свободи, демократії, працелюбства і професіоналізму з метою результативної протидії не лише рашистам, а й усім екстремістсько налаштованим угрупованням. Такий підхід дає шанс світовій спільноті об'єднатися з метою запобігання більш важким наслідкам для цивілізації, пов'язаних із непередбачуваною еволюцією біосфери, ноосфери та некросфери.

Література

1. Горбулін В. (2020). Как победить Россию в войне будущего. К: Брайт Букс.
2. Енциклопедія освіти. (2021). Київ : Юрінком Інтер.
3. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики закликає журналістів та медіаорганізації до повноцінного і частого вживання слова «рашизм» та похідних від нього. (2022). Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/222804.html>
4. Микола Іванович Піддячий: особистість, педагог, вчений : біобібліогр. покажч. (2021). Харків: «Діса плюс». URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/730656>
5. Пропозиції Президента України до Закону «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення

російського нацистського тоталітарного режиму в Україну». (2022). URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39284>

6. Піддячий М. І. (2022). Академік В. І. Вернадський : минуле у сучасному і майбутньому. Ноосфера Вернадського, сучасна освіта і наука: колективна монографія. Київ–Кременчук : ПП Щербатих О. В., Т. 2. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732323>

7. Піддячий М. І. Рашизм. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/730502/>

8. Піддячий М. І. Свідectво про реєстрацію авторського права на науковий твір «Рашизм (rashyzm)». URL: <https://lib.iitta.gov.ua/732026/>

9. Піддячий М. І. Свідectво про реєстрацію авторського права на науковий твір «Рашист». URL: <https://lib.iitta.gov.ua/732012/>

10. Рашизм. (2022). Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Рашизм>

11. Фото 1. Знак розрізнення рашиста (російсько-українська війна – 2022 рік). URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1977363-u-luganskiy-oblasti-vorog-dlya-pidtrimki-nas-tupu-zoserediv-do-15-vertolotiv-genshtab>

12. Фото 2. «Зелені чоловічки», колючий дріт, фортифікаційне обладнання (російсько-українська війна – 2022 рік). URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/25291139.html>

13. Фото 3. Розпізнавальний знак техніки для перевезення рашистів (російсько-українська війна – 2022 рік). URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/05/26/novyna/bezpeka/okupanty-zminyly-taktyku-sprobu-yut-posylyty-nastup-syevyeredoneczk-isw>

Рецензент: доктор філософії, Піддячий Володимир Миколайович.